

خاتوو دوعا بووه قوربانی جه‌هاله‌تی پیاوان ... رزگار گۆله‌باخ

سه‌رنج: خاتوو دوعا بووه قوربانی جه‌هاله‌تی پیاوان، بوه قوربانی له کۆمه‌لگایه‌کدا، که پێش سپی و پیا ماقول دادوهر و یاسا دانهرن، بوه قوربانی فه‌توایه‌کی دینی. ئهم هۆنراوه‌یه، به‌ر جه‌سته‌ی سه‌ته‌کانی پێش شه‌هید بوونی خاتوو دوعا و سه‌ته‌کانی گیان ده‌رچوونی به‌ درنده‌ترین شیوه‌ ده‌کات. وێنه‌ شیعرییه‌که که له‌ زمانی خاتوو دوعاوه نووسراوه، باس له‌ چۆنیه‌تی ئه‌وین کردن و سه‌ته‌کانی رۆح ده‌رچوونی ده‌کات، باس له‌ رۆحیانه‌تی ئه‌و ده‌کات، که چۆن ئیستا له‌ هه‌موو ژوانیکدایه، باس له‌ دوا تکی خاتوو دوعا ده‌کات. من که هۆنراوه‌که‌م له‌ شیوه‌ی وێنه‌ شیعریدا نووسیوه، هه‌یشتا فلیمه‌ سامناکه‌که‌ی شه‌هید بوونی خاتوو دوعام نه‌ببینوه، به‌لام هه‌ست ده‌که‌م، که ئه‌و خانمه، به‌ چ زه‌حمه‌تییه‌ک گیانی پاکی کردۆته قوربانی ئه‌شق. من ته‌نها چه‌ند وێنه‌یه‌کی فۆتۆ گرافیم بینی، که چۆن ئه‌و خانمه له‌ سه‌ر زه‌وی له‌ به‌رده‌ستی شه‌مشه‌کویره‌کانی جه‌هاله‌تدا، که‌وتوو و چاوه‌پوانی دوا به‌رد ده‌کات، تا رۆحی پاکی بۆ هه‌تا هه‌تایی، به‌ره‌و ئه‌ستیره، دوور له‌ ده‌ستی پیاوانی دڵ ره‌ق به‌ریت. وێنه‌ شیعرییه‌ که، که‌می‌ک دوورو درێژه، به‌لام چه‌نده له‌سه‌ر ئه‌و کاره‌ساته نامرۆبییه بنووسریت، هه‌یشتا به‌ ئازاری ته‌نها یه‌ک به‌ردی ده‌ستی ئه‌و جاهیلانه نابیت، که به‌ر جه‌سته‌ی خاتوو دوعا که‌وتوو. هیوادارم چۆن 11 ی سێپته‌مه‌به‌ر مرۆقاییه‌تی راپه‌له‌کاندا، ئاواش گیان له‌ ده‌ستی دانی خاتوو دوعا له‌ پیناوی ئه‌شقادا، مرۆقی کورد راپه‌له‌کینیت و بیته‌ سه‌ره‌تایه‌ک بۆ رێگرتن له‌ دژی تووندو تیژی به‌رامبه‌ری په‌گه‌زی مێ، بیته‌ سه‌ره‌تایه‌ک بۆ به‌ ئاشکرا باسکردنی ئه‌شق، بیته‌ سه‌ره‌تایه‌ک، بۆ باوکان و دایکان، تاوه‌کو ریز له‌ هه‌ستی که‌چه‌کانیان بگرن.

ئه‌شقه‌ چیرۆکی دوعا

یه‌که‌م جار بوو
له‌بن داریکدا وه‌ستا بووم
ته‌ماشای ئاسمانم ده‌کرد
یه‌که‌م جار بوو
له‌ یه‌زدانی گه‌ وه‌ و مه‌زن
دوعا و پارانه‌وه‌م ده‌کرد
هه‌نده‌م زانی
کوریکی لاو، به‌رامبه‌رم نیگای ده‌کرد
بئ ویستی من، بئ ویستی ئه‌و
نیگاگانمان ده‌ستیان له‌ ملی یه‌کتی کرد
ئه‌وه‌ بووه سه‌ره‌تایه‌ک، که منی فی‌ری ئه‌وین کرد
بۆ یه‌که‌م جار
هه‌ر ئه‌و کوره‌ موسلمانه
(خۆشم ده‌وینت) ی به‌ دووگۆیم ئاشنا کرد
له‌ پاش ئه‌شقیکی چه‌ند مانگی
سلی له‌وه‌ ده‌کرده‌وه
که‌ دینمان جیاوازی هه‌یه

رۆژنامهیهکی ئەلکترونی رۆژانهی کشتی سهریه خۆی کوردیه

www.kurdistan.net.org

به کاتی ناوهندی ئه وروپا 28-4-2007 1:29

باسی ئه وهی بۆ من ده کرد
ئەشقی و ئەوین قه ده ری کۆتایی هه یه
منیش پیم ووت:
ئەشقی حه قی دینی چیه؟
ئەشقی و ئەوین
پاکترین هه ستهی مرۆفه
یاخی بوونه، بی سنوره
حه قی به سه ر قه ده ر چیه!
ئهو بن داره
بووه یه که مین دیدار و
ژوانی هه میشه بیمان
بووه شایه تی پاکیتی و
ئەشقی راست و بی گهر دمان
سه ره تای وه رزی به هار بوو
له جی ژوان یه کمان بینی
دیاریه کی بۆم هینابوو
مه دالیایه کی زیوینی
(ئای لۆف یو) ی له سه ر نووسرابوو
له ماله وه هیند دلخۆش بووم
به هیمنی سه مام ده کرد
خۆم له باوه شی ئەستیره دا ده بینی و
خۆم به خه ج و خۆم به شیرین وه سف ده کرد
به ده م خه یالی ئەشقه وه
خه وم لیکه وت،
دنیا لای من گشت گۆراوه
له خه ونمدا و
به دزی تریفه ی مانگ و
په پووله ی ده وری چراوه
به دزی سروه و شنه ی باوه
به ره و جی ژوان پۆشتم
وه کو پیشه ی هه موو جار
له بن داریکدا دانیشتم
که خۆشه ویته که شم هات
بۆنی ئەشقی و
بۆنی ئەوینی لی ده هات
تا کو ده گه یشته لای من
له ترساندا و له خۆشیدا

رۆژنامهیهکی ئەلکترونی رۆژانهی کشتی سه‌ربه‌خۆی کوردیه

www.kurdistan.net.org

به‌کاتی ناوه‌ندی ئه‌وروپا 28-4-2007 1:29

ئهوهنده‌ی تر
دلم خيرا خورپه‌ی ده‌هات
ئهو کاته‌شی گه‌يشته‌لام
تووند باوه‌شی پيدا کردم
نووقمی سۆز و
نووقمی خو‌شه‌ويستی کردم
که ماچی يه‌کترمان ده‌کرد
جار نا جار
له نيواني گه‌لاکانی ئهو داره‌وه
تریفه‌ی مانگ دزه‌ی ده‌کرد
ئهو کاتانه
نيوه‌ی ده‌م و چاويم ده‌دی
ئه‌گه‌ر چی له‌گه‌لمدا بوو
ئهوهنده‌ی تر بيرم ده‌کرد
به‌ليني دا:
مردن نه‌بيت، هيزيک نييه
کاريک بکات بو يه‌ک نه‌بين
به‌ليني دا:
گه‌ر مرديشين
له باوه‌شی ئه‌ستيره‌دا
به رۆح له‌گه‌ل يه‌کتر ده‌بين
ئهو کاتانه و
بو يه‌که‌م جار، ده‌ست و په‌نجه‌ی
شانه‌ی زولفی ئه‌گرجه‌م بوو
ده‌ست و په‌نجه‌ی
ميواني سنگ
ميواني شان و ملم و که‌مه‌رم بوو
باسی ئه‌وه‌ی بو ده‌کردم
که به‌ويينه‌ی شيخی سه‌نعان
له دينی خو‌ی
بو ئه‌وينم وه‌رده‌گه‌رئ!
له‌وکاته‌دا
له ده‌نگی مه‌لاکه‌ی مزگه‌وت
له‌خه‌ونم به‌خه‌به‌ره‌اتم
جریوه جریوی چۆله‌که و
قووقه‌ی که‌له‌شیر هاتنه‌ گويم
گویشم لی بوو، سه‌گ ده‌وه‌رئ!

رۆژنامهیهکی ئەلکترونێی رۆژانهی کشتی سه‌ربه‌خۆی کوردیه

www.kurdistan.net.org

به‌کاتی ناوه‌ندی ئه‌وروپا 28-4-2007 1:29

له‌ خه‌یالی ئه‌شق و ئه‌وینی خۆمدا بووم
له‌ خه‌یالی ده‌ست له‌ملانی و
ئه‌وین کردنی خۆمدا بووم
بیرم له‌وه‌ ده‌کرده‌وه
کیزۆله‌یه‌کی جوانم بئ
بیرم له‌وه‌ ده‌کرده‌وه
که‌ ناوه‌که‌شی (ئه‌وین) بئ
هینده‌م زانی
له‌ ده‌رگای ژووره‌کم درا
ده‌نگه‌ ده‌نگ، غه‌لبه‌ غه‌لب کرا
گلۆپی مال گشی پیکرا
هاتنه‌ سه‌رم
له‌ ناو پێخه‌فی گه‌رمدا
له‌شم نووقمی پئ له‌قه‌ و تی هه‌ل‌دان کرا
ده‌ست و په‌نجه‌ی درندانه
له‌ پرچم و له‌ بیخی سه‌رم تووند کرا
تا ده‌رگای ژوور پرایان کیشام
تا هیلاک بوون
هه‌ر هه‌مویان تییان هه‌ل‌دام
هات و هاوار و نه‌ په‌ نه‌ر
تف لیکردن، جنیوی سووک
قه‌حبه‌ی بئ فه‌ر
به‌ ناو چه‌وان، به‌ هه‌ردوو گوئی مندا دران
هه‌موو تاوانم ئه‌وه‌بوو
خۆشم ویست کوری موسلمان
له‌ ژووریکه‌ی چۆل و هۆلدا
تاک و ته‌نها جییان هیستم
هینده‌م قزیان پاکیشابووم
له‌هۆش خۆم چووم
ئازاری مه‌رگیان پئ چیشتم
کاتیکی که‌ هۆش خۆم هاتمه‌وه
شه‌و مائئاوایی کردبوو
دنیا خۆی رۆژی پرووناک بوو
گویم له‌ ده‌نگ و له‌ هاوار و
قیزی قیزی خه‌لکی گه‌ره‌ک و کۆلان بوو
هینده‌م زانی، به‌ چوار ده‌سته
قز پاکیشان و تییه‌ل‌دان

رۆژنامهیهکی ئەلەکترونی رۆژانهی کشتی سهریه خۆی کوردیه

www.kurdistan.net.org

بهکاتی ناوهندی ئەوروپا 28-4-2007 1:29

رایان کیشام بۆ ناو کۆلان
هەرچی پیاوی ئەو ناوه بوو
ئەوهی شەرف و ئابروو چوون
وێردی سەری زمانی بوو
ئەوهی غەرقی
دینی باو و باپیران بوو
هەرچی بەرد و
بلۆکی ئەو ناوه هە بوو
لەبەر دەمیان،
لە تەنیشتیان، لە دەستیان بوو
ئەو ساکە من تیگەیشتم
لە سەر ئەشق و لە سەر ئەوین
هەموو بەرد بارانم دەکەن
دەیانەوئ
بە قیژە و نترین شیواز
رۆحی پاک و رۆحی پڕ ئەشق و ئەوینم
رۆحی بێ گەردم دەربکەن
هاوارم کرد:
ئەی پیاوانی جەهل و نەفام
بەرد بارانی جەستەم مەکەن
چۆنتان دەوی
وا دەتوانن رۆحم دەرکەن
هاوارم کرد:
بەرد بۆ شەیتان رەجم کردن
گۆل بۆ ئەشق و ئەوین کردن
هاوارم کرد:
من شەیتانی دژی خواوەندی ئیسلام نیم
بۆ وا بەرد بارانم دەکەن
لە ئەشقی خۆم،
لە بۆ کورپێکی موسلمان پەشیمان نیم
بۆ رۆحی پاکم دەردەکەن
هاوارم کرد:
ئەشق هەستیکی زۆر پاکە
هەقی هیچ دینیکی نییه!
ئەشق راستییەکی پاکە
بۆیە هیچ سنووری نییه!
دەیان و بگرە سەدان

رۆژنامهیهکی ئەلێکترۆنی رۆژانهی کشتی سه‌ربه‌خۆی کوردیه

www.kurdistan.net.org

به‌کاتی ناوه‌ندی ئه‌وروپا 28-4-2007 1:29

پیاوی سمیل قیتی به‌رد له‌ ده‌ست
هاواریان کرد:
تۆ یاخی بوویت
تۆ سه‌رپێچیت، له‌ دینی ئیمه‌ کردوو
تۆ دلی خواکه‌ی ئیسلام و
خوای ئیمه‌شت په‌نجاندوو
تۆ بو ئه‌شقیکی تور په‌هات
له‌ فه‌ره‌ه‌نگی ئیمه‌ نییه
سه‌رپێچیت ده‌ست پیکردوو!
زۆر له‌وانه‌ی
که‌ منیان به‌رد باران ده‌کرد
زۆر له‌وانه‌ی
خوینی پاک و گه‌شی منیان هه‌لال ده‌کرد
زۆر له‌وانه‌ی
له‌ ئاپۆری رۆح ده‌رچوونم
باسیان له‌ ئابروو شه‌ره‌فی کچان ده‌کرد
زۆر له‌وانه‌ی
بو خیرا ده‌رچوونی رۆحم
په‌له‌ قازیی ده‌ست که‌وتنی به‌ردیان ده‌کرد
زۆر له‌وانه‌، زۆر له‌وانه
خۆیان به‌ دزی یه‌کتی
له‌م لا و له‌ لا
له‌ گشت سووچ و کۆلانیکی شه‌ره‌که‌مدا
ده‌یان کیزۆله‌ی وه‌ک منیان
بو له‌زه‌ت و زه‌وقی خۆیان، ئه‌تک ده‌کرد
له‌گه‌ڵ ئافره‌تی سۆزانی
به‌ فه‌خره‌وه‌ خۆیان تییری سی‌کس ده‌کرد
که‌ چی ئه‌ورۆ
بو رۆح کیشانی رۆحی من
هه‌موو باسی شه‌ره‌ف ده‌که‌ن
باسی ئابروو، وا باس له‌ پیاوه‌تی ده‌که‌ن
فه‌توای کووشتن، به‌رد بارانی من ده‌رده‌که‌ن
به‌ ده‌م شه‌ق و به‌ده‌م تییه‌لدانی پیاوان
سمیل باهر و قین له‌ دل، دل پر تاوان
که‌وتمه‌ سه‌ر زه‌وی به‌رده‌میان
ئه‌ و کاتانه‌ ده‌ستی راستم
هه‌نده‌ گوپ و تینی تیاوو

رۆژنامهیهکی ئەلکترونی رۆژانهی کشتی سه‌ربه‌خۆی کوردیه

www.kurdistan.net.org

به‌کاتی ناوه‌ندی ئه‌وروپا 28-4-2007 1:29

تاكو بووه كوڵه‌كه‌ی له‌ش
ئه‌نیشكم له‌سه‌ر زه‌وی بوو
تا ئه‌و كاته‌ پووم له‌ ئاسۆ
دلێشم هه‌ر له‌ لێدانابوو
كه‌ یه‌كه‌م به‌رد
یه‌كه‌مین دلۆپه‌ خوینی
سه‌رسنگمی، كرده‌ دیاری بۆ سه‌ر پووی خاك
ویستم چنگ له‌ زه‌وی گیر كه‌م
هه‌رچی گۆل و خۆلی خاكه‌
به‌ چاوان و به‌ پووی په‌شی
پیاوانی دل به‌به‌ردبووی ده‌م
ئه‌و كات زانیم
زه‌ویش وه‌ك پیاو دلی په‌قه
ئه‌و كات زانیم، له‌ لای پیاوان
كچان كووشتن، له‌ سه‌ر ئه‌شق و
له‌سه‌ر ئه‌وین، په‌وا و حه‌قه
ئه‌و كاتانه‌ ده‌بوو خواوه‌ند
فه‌رمانی به‌ زه‌وی بایه
تاكو منی هه‌ل لووشیایه
تاكو پیاوانی به‌رد له‌ ده‌ست
زه‌وییه‌کی په‌ق و ته‌ق نه‌بی
هیچیان له‌به‌ر ده‌ست نه‌بوايه
تاكو رقی بۆگه‌نی پیاوه‌تی خۆیان
تیدا خالی بگردایه
كه‌ دووه‌م به‌رد
به‌ نێو چه‌وانمدا درا
هه‌ردوو چاوم پڕ له‌ خوین بوون
كه‌ ده‌م روانییه‌ پووی زه‌وی په‌ق و ووشك
لای من هه‌مووی په‌ره‌ی گوولاله‌ سووره‌ بوون
كه‌ سییه‌م به‌رد
به‌ر شلكه‌ی رانی راستم كه‌وت
خوین فیچقه‌ی كرد
به‌ر به‌رد و بلۆکی ده‌ستی
نزیکترین پیاوی دل په‌قه‌وه‌ لیم، كه‌وت
ئه‌و دل ره‌قه
هه‌ر بۆ ئه‌وه‌ی ده‌ستی گلاوی پیس نه‌بی
به‌ خیرابی به‌ردی خویناوی تیگرتم

که دای به ته‌پڵی سه‌رمدا
ئیتیر خۆم پێ پانه‌گیرا و
له سه‌ر زه‌وی ته‌خت که‌وتم
ئه‌وه‌نده‌یان به‌رد تیگرتم
جیگه‌یه‌کی له‌شم نه‌ما، خوین نه‌پێژئ
خاکی ژیرم هه‌موو سوور بوو
ئومید ده‌که‌م له و جییه‌دا، نه‌مامیکی لێ بنیژئ
که چواره‌م و که ده‌هه‌م و
سه‌ده‌م و هه‌زاره‌مین به‌رد
له‌شیان خه‌لتانی خوین کردم
بو دوامین جار
هاوارم کرد، خۆشم ده‌وئ
تاكو ئاشقم گوئی لیم بئ
تا پێی بلیم
له سه‌ر ئه‌شق و ئه‌وینی ئه‌وه وام لئ دئ
له و ساتانه‌ی که دوا چرکه‌ی ژیانم بوو
خۆشه‌ویسته‌که‌ی خۆم نه‌بئ
رقم له هه‌موو پیاویک بوو
سه‌دای دوا ووشه‌ی ئه‌شقی ئه‌و
(خۆشم ده‌وئیت) ی ئه‌و نه‌بیئت
هیچی ترم له بیر نه‌بوو
پیش ئه‌وه‌ی
که دلی بچکۆله و پر ئه‌شقم
له وولاتی جه‌نگه‌لستان بو دوا جاری خۆی لیبدا
هاوارم کرد:
هو ئاشقه‌که‌م، خۆشه‌ویستم
خیرا برۆ خۆت هه‌شار ده
تاكو دلت، تا هه‌تایه
بو ئه‌وینی من لیبدا
له وولاتی جه‌نگه‌لستان بو یه‌ک نه‌بووین
تا هیچ نه‌بیئت، له باوه‌شی ئه‌ستیره‌دا
رۆحی پاکمان به‌یه‌گ بگا
تا له‌ویدا و
دوور له ده‌ست و
دوور چاوی پیاوی دل ره‌ق
ئه‌وین بکه‌ین
تا نه‌رمه‌ ماچ به‌دیاری

رۆژنامهیهکی ئەلەکترونی رۆژانهی کشتی سهره خۆی کوردیه

www.kurdistan.net.org

به کاتی ناوهندی ئه وروپا 28-4-2007 1:29

سهرجهه شههیدی
رگای ئه شق و ئه وین بکهین
تا نه وهیهک دروست بکهین
تووند و تیژی به رامبهری کچ نه ناسن
تا چیدی ناحهقی نه بی
تا کو کچان وا تینه گهن، بی که سن و زور که ساسن
هو کیزانی وولاته که م
له هه ر کوئ ههیت
گویم لی ده گریت، لیم تیده گهیت
ئیسنا رۆحم
له جی ژوان له گه لئایه
تارای سپی بوو کینیش
پاکی له پاکی مندایه
قهت سل مه که ن
له ئه وین و خوشه و بیستی
هاوار بکه ن
نا بو دیلی و ژینی پهستی
هو پیاوه کان:
ئه وانه تان، که ریزی ئافره تان لایه و
به ویزدانن
هو خوشکانم
ئه وانه تان، پیاوی مه ردتان له گه لدایه و
ئه ویندارن
تا وه کو هه تا هه تایه
یادی به رد بارانی منتان
له بیر نه چیت
تا ئاسووده ویزدانان
له و رۆژه دا هاوار بکه ن پر به دنیا
بزی ئه وین
بزی ئه شق
نا بو ژینی جه نکه لستان
رۆژ ژمیری سالیکی تر
ته نها رۆژی 7 ی نیسان
رۆژی به رد بارانی ئه شق
له کوردستان
بکه نه رۆژی ئه وین و
رۆژی فالانتینی کوردان به رلین 25 .04 .2007